

потужнішою зброєю (встановити на безпілотники протитанкові ракети, гранатомети чи лазерні системи для підвищення їхньої ударної ефективності.)

Ефективне використання дронів і ройового інтелекту вимагає створення спеціалізованої інфраструктури. Продовжувати удосконалювати і впроваджувати платформи ситуаційної обізнаності (приклад "Дельта"). Визначити принципи координації між піхотою, дронами та артилерією через цифрові платформи, замість традиційного радіозв'язку.

Розробляти стійкі системи зв'язку: Використовувати mesh-мережі та альтернативні канали (напр., оптичний зв'язок) для забезпечення роботи дронів у зонах РЕБ. Впроваджувати алгоритми, які дозволяють дронам виконувати завдання без постійного зв'язку з оператором, спираючись на локальні сенсори. Оснащувати піхотні підрозділи портативними пристроями для глушіння ворожих дронів на відстані 1–2 км.

*Головков Олександр Миколайович,
кандидат юридичних наук,
Донецький державний університет
внутрішніх справ*

*Олексієнко Сергій Васильович,
Донецький державний університет
внутрішніх справ*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОНВОЙНИХ НАРЯДІВ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ЗАГРОЗИ ПОВІТРЯНИХ АТАК

В умовах загрози повітряних атак діяльність всіх без виключення органів (підрозділів) Національної поліції України зазнала змін в частині організації її діяльності, що в першу чергу обумовлено питаннями безпекової складової. Керівництвом Національної поліції України розроблено ряд заходів, спрямованих на організацію діяльності підрозділів поліції в умовах правового режиму воєнного стану, заходів із розробки алгоритмів дій працівників поліції під час повітряних атак, облаштування робочих місць працівників поліції в укриттях, розосередження особового складу поліції в різних місцях на території обслуговування тощо. Так, наприклад, відповідно до Звіту Національної поліції про результати роботи у 2023 році, щодня дзвінки громадян на спецлінію «102» приймали понад 200 працівників поліції та волонтерів. Створено майже 400 ліній для дистанційного прийому викликів операторами спецлінії «102», обладнано 176 робочих місць операторів в укритті [1]. За словами Голови Національної поліції України І.М. Вигівського «у Донецькій та Херсонській областях також знаходяться поліцейські. Вони там перебувають у надскладних умовах, під постійними обстрілами - розташовуються у підвалах та укриттях» [2].

І якщо для окремих підрозділів поліції безпекові заходи можуть бути цілком реалізовано, то специфіка діяльності ряду підрозділів унеможлиблює їх реалізацію. Прикладом таких підрозділів безумовно є підрозділи конвойної служби Національної поліції України, які забезпечують «конвоювання осіб, затриманих за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі, а також охорону їх у залі суду» [3], а їх діяльність є доволі специфічної і тому стовідсотково забезпечити для їх діяльності комплекс безпекових заходів, обумовлених загрозами від повітряних атак не завжди є можливим. Свідченням цьому є нещодавня трагічна подія, пов'язана із загибеллю працівника конвойної служби у м. Одеса під час ракетного удару.

Усвідомлюючи актуальність питань забезпечення безпеки під час виконання службових обов'язків конвойними нарядами керівництвом Управління організації діяльності підрозділів конвойної служби Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України постійно здійснюється пошук нових рішень, спрямованих на підвищення ефективності діяльності зазначених підрозділів, у тому числі в умовах загрози повітряних атак.

За словами Ю.С. Кіцула: «Департаментом превентивної діяльності у 2023 році проведено комплексний аналіз діяльності підрозділів конвойної служби з метою виявлення проблемних питань організації їх діяльності, підвищення ефективності організації та здійснення конвоювання ув'язнених осіб, зменшення навантаження на поліцейських територіальних органів та підрозділів поліції, які на теперішній час виконують невластиві функції з конвоювання ув'язнених осіб, недопущення надзвичайних подій під час конвоювання, вчасної та якісної реалізації заявок і вимог за результатами чого вироблено комплекс управлінських рішень реформування їх діяльності» [4, с. 137-138].

Одним із напрацьованих в ході такої діяльності заходів, спрямованих на створення умов для забезпечення безпеки поліцейських конвойних нарядів, так і конвойованих осіб є ініціювання перед органами судової влади максимального запровадження практики проведення судових засідань у форматі відеоконференцій, що виключає необхідність здійснення конвоювання. Так, за офіційною статистикою протягом 2024 року було реалізовано 1703 таких заходів, найбільша кількість яких реалізовано Вінницькою (462), Рівненською (246), Житомирською (219) областями. Позитивно оцінюючи запроваджені ініціативи, зазначимо, що, на жаль, офіційна статистика свідчить про те, що застосування практики дистанційних судових засідань не достатньо розповсюджена в адміністративно-територіальних одиницях з високим рівнем повітряних небезпек, зокрема, Одеська область – 2 заходи, Запорізька – 1, Миколаївська – 3, Харківська – 76. Що обумовлює реалізацію подальших спільних заходів підрозділів конвойної служби та органів судової влади у цьому напрямі.

Враховуючи відсутність офіційно закріплених у нормативно-правових актах алгоритмів дій нарядів конвойних нарядів на випадок повітряних загроз та атак, територіальні підрозділи конвойної служби в областях з урахуванням ключових принципів безпеки, особливостей оперативної обстановки, територій,

на яких реалізуються повноваження, наявних споруд цивільного захисту населення тощо, розробляють відповідні моделі тактичної поведінки нарядів конвойної служби, які затверджуються відповідними організаційно-розпорядчими документами.

В юридичній літературі зазначається, що «серйозною прогалиною у нормативно-правовому забезпеченні діяльності підрозділів конвойної служби є також відсутність необхідних інструкцій та алгоритмів дій на випадок надзвичайних ситуацій під час організації конвоювання й охорони підсудних у судових установах. Наприклад, йдеться про випадки повідомлень про замінування приміщень суду, коли всі особи, що знаходяться на цей час у приміщенні, мають терміново покинути будівлю і забезпечити доступ спеціалістам (вибухотехнікам, експертам) із метою обстеження приміщень суду та прилеглої території. Однак чітко регламентованого порядку дій конвою щодо евакуації та охорони підсудних (взятих під варту осіб, засуджених) та подальших дій конвою немає. Це ставить під загрозу життя та здоров'я як самих працівників поліції, так і конвойованих осіб, дестабілізує ситуацію, знижує ефективність виконання покладених на конвой завдань тощо» [5, с. 163]. Не заперечуючи того, що повітряні атаки також відносяться до надзвичайних ситуацій під час організації конвоювання й охорони спецконтингенту в органах судової адміністрації, закріплення чітких алгоритмів тактики дій конвойних нарядів на рівні нормативно-правових актів, навряд чи є можливим, оскільки кожний конкретний випадок повітряної атаки може обумовлювати різноманітні їх дії, саме тому цілком доречним вести мову про базові тактичні дії, які були визначені нами в попередньому питанні.

Серед додаткових заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності конвойних нарядів в умовах загрози повітряних атак, можемо запропонувати такі:

1. Використання додаткових технологій для швидкого інформування конвойних нарядів про можливі повітряні загрози, можливості GPS-навігації для визначення найближчих укриттів.

2. Вибір оптимальних маршрутів конвоювання з урахуванням зміни швидкості та напрямку руху, використання ландшафту тощо.

3. Посилене оснащення конвойних нарядів спецзасобами. Зокрема, мова йде не лише про наявність в особового складу бронежилетів та захисних балістичних шоломів, але й використання спеціальних броньованих автомобілів для здійснення конвоювання, особливо в адміністративно-територіальних одиницях з високим рівнем небезпеки. Зазначимо, що на сьогоднішній день такі спеціальні автомобілі є на озброєнні конвойних підрозділів, проте їх кількість є недостатньою.

4. Запровадження спеціальної підготовки для працівників конвойних підрозділів. Така підготовка може бути реалізована, на нашу думку, за декількома напрямками: організація і проведення тактичних навчань; організація і проведення навчань з домедичної підготовки, а також тактичної медицини; організація і проведення навчань із психологічної стійкості для особового

складу. Така спеціальна підготовка може проводитися як у територіальних підрозділах конвойної служби, так і на базі Центру професійного розвитку «Конвоір», створення якого було ініційовано Управлінням організації діяльності підрозділів конвойної служби на базі батальйону конвойної служби ГУНП у м. Києві з метою підвищення професійної майстерності поліцейських та удосконалення їх діяльності шляхом організації та проведення теоретичних і практичних занять, робочих зустрічей, набуття знань та навичок, відповідно до повноважень.

Горбатенко Андрій,

викладач,

ВСП «Фаховий коледж Інформаційних технологій

НУ «Львівська політехніка»,

молодший лейтенант

ПРЕВЕНТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОЇ КОНТРРОЗВІДКИ СБУ У ПІДРОЗДІЛАХ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Умови широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України значно актуалізували завдання посилення внутрішньої безпеки у підрозділах сектору безпеки і оборони.

Одним із ключових суб'єктів, відповідальних за нейтралізацію внутрішніх загроз у військових формуваннях, є військова контррозвідка Служби безпеки України. У межах її повноважень формується комплекс превентивних заходів, спрямованих на виявлення, документування та недопущення проникнення ворожих агентів, деструктивних елементів і осіб, схильних до державної зради, дезертирства, незаконного обігу зброї та вчинення терористичних актів та інших дій, що становлять загрозу національній безпеці.

Ключовим напрямом такої превентивної роботи виступає систематичний контроль і перевірка особового складу, особливо в зонах бойових дій, тилових підрозділах із доступом до стратегічної інформації та під час ротаций. Цей процес не обмежується лише перевіркою анкетних даних чи формальним опитуванням. На практиці йдеться про багаторівневий аналіз поведінкових, інформаційних, комунікаційних і психологічних маркерів, які можуть свідчити про потенційні загрози.

Одним із інструментів сучасної контррозвідувальної діяльності є OSINT – відкритий аналіз джерел інформації, передусім соціальних мереж, публічних месенджерів, форумів, онлайн-відео, а також цифрового сліду, який лишають військовослужбовці. В умовах війни кожен лайк, підписка чи коментар можуть стати сигналом. Моніторинг персональних сторінок військових нерідко дозволяє виявити прояви симпатії до РФ, проросійських наративів, підписки на сумнівні або відверто ворожі ресурси, публікації, що дискредитують командування, підривають довіру до державних інституцій або розпалюють панічні настрої, пости про продаж або купівлю зброї або наркотичних засобів, та інших фактів.